

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119217439
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5119217439.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: 1/ A. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX, XXX XX R., 2/ A. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX, XXX XX R., 3/ Ing. N. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX, XXX XX R., 4/ Ing. A. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX, XXX XX R. a 5/ R. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX, XXX XX R., žalobkyňa 5/ zastúpená zákonnou zástupkyňou žalobkyňou 3/ Ing. N. N., žalobcovia 1/ až 5/ právne zastúpení spoločnosťou AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, IČO: 50 711 776, proti žalovaným: 1/ R. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. č. XXX, XXX XX Z., právne zastúpený Mgr. Michalom Grošaftom, advokátom, so sídlom Hodžova 13, 010 01 Žilina, IČO: 42 225 515 a 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábřežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6C/95/2019-282 zo dňa 10.09.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV., V., VII. a VIII. potvrdzuje.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VI. ponecháva nedotknutý.

Žalobcom 1/ až 5/ voči žalovaným 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „okresný súd“ prípadne „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1/ sumu 20.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého (výrok I. napadnutého rozsudku), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 10.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého (výrok II. napadnutého rozsudku), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 3/ sumu 15.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého (výrok III. napadnutého rozsudku), žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 12.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého (výrok IV. napadnutého rozsudku), žalovaným 1/ a

2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 3.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého (výrok V. napadnutého rozsudku), žalobu žalobcov 1/ až 5/ vo zvyšnej časti zamietol (výrok VI. napadnutého rozsudku), rozhodol, že žalobkyňa 1/ má voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63,18 % (výrok VII. napadnutého rozsudku) a súčasne rozhodol, že žalobcovia 2/, 3/, 4/, 5/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VIII. napadnutého rozsudku).

1.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania vychádzal zo skutkového stavu spočívajúceho v tom, že dňa 12.07.2018 v čase 12.35 hodine viedol žalovaný 1/ R. S. osobné motorové vozidlo továrenskej zn. Škoda Rapid, evidenčné číslo: CA-485CK po ceste I/10 v smere jazdy od Makova do Bytče, pričom po výjazde z ľavotočivej zákruty na priamy úsek v km 19,600 za časťou Škoruby začal predchádzať pred ním neznáme motorové vozidlo, pričom bol v tom čase predchádzaný osobným motorovým vozidlom zn. Honda CRV evidenčné číslo ZA-404CM, ktoré viedol vodič A. N., v dôsledku čoho došlo ku kontaktu vozidiel v ľavom jazdnom pruhu a vozidlo Honda CRV zišlo vľavo mimo komunikáciu, kde narazilo prednou časťou do stromu, čím došlo k poškodeniu vozidiel a v dôsledku čoho vodič osobného motorového vozidla zn. Honda CRV, evidenčné číslo ZA-404CM, A. N., utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol, pričom vodič R. S. svojím konaním porušil ustanovenie podľa § 15 ods. 2, ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Za uvedené bol žalovaný 1/ na základe trestného rozkazu Okresného súdu Žilina, č. k. 22T/123/2018-291 zo dňa 29.03.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24.04.2019, uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa ustanovenia § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona a za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom výkonu trestu a určením trojročnej skúšobnej doby a zároveň mu bol uložený aj trest zákazu viesť akékoľvek motorové vozidlo na 4 roky.

1.2. Súd prvej inštancie súčasne poukázal na to, že osobné motorové vozidlo značky Škoda Rapid, ev. č. CA-485CK bolo v čase nehodovej udalosti povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, a to na základe poisťovnej zmluvy č. 6816389183/1070885133, pričom poisťovníkom z predmetnej zmluvy bola p. B. S..

1.3. Primárne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ a 2/ v prejednávanej spore, majúci za to, že v spore nebola medzi stranami sporu spornou pasívna vecná legitímácia žalovaného 1/, ktorý tým, že dňa 12.07.2018 pri vedení motorového vozidla porušil svoje povinnosti, ktoré mu ako vodičovi ukladal zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne 1/, otec žalobcov 2/ až 4/ a starý otec žalobkyne 5/. Dospel k záveru, že v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti uloženej v zákone o cestnej premávke žalovaný 1/ spôsobil škodu, t. j. nemajetkovú ujmu žalobcom 1/ až 5/, a to v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný život spôsobením usmrtienia blízkej osoby pri prevádzke dopravného prostriedku, keď o porušení povinnosti žalovaného 1/, v dôsledku ktorej došlo k usmrteniu zomretého A. N. svedčí trestný rozkaz Okresného súdu Žilina zo dňa 29.03.2019, sp. zn. 22T/123/2018-291. Pri posúdení otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla upriamil pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, a to závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, rozsudok Súdného dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24.10.2013, Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.08.2016 a nález Ústavného súdu SR z 05.12.2018 sp. zn. II. ÚS 695/2017, keď súčasne poukázal na to, že na uvedené rozhodnutia nadviazali aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, a to rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 33/2017, 2 Cdo 41/2018, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 80/2018, 8 Cdo 6/2018, 8 Cdo 177/2018, či 7 Cdo 154/2018. V nadväznosti na uvedené dospel k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna vecná legitímácia poisťovne (žalovaného 2/), ktorá zabezpečuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. Z uvedených dôvodov sa potom nestotožnil s námietkou žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej legitímácie v uvedenom spore, ako ani o nedostatku príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov 1/ až 5/. Vzhľadom na skutočnosť, že každý zo žalovaných je povinný plniť svoje povinnosti voči žalobcom na základe iného právneho titulu, uložil vo výrokoch I. až V. rozsudku povinnosť žalovaným 1/

2/ plniť žalobcom 1/ až 5/ tak, že v rozsahu, v ktorom bude plniť jeden z nich, zanikne povinnosť druhého žalovaného, keď takýto spôsob plnenia je v obdobných prípadoch v súdnej praxi vnútroštátnych súdov na území Slovenskej republiky ustálený.

1.4. Súd prvej inštancie konštatoval, že boli splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v konaní, ktorými sú existencia ujmy (spočívajúca v zásahu do práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život), porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov) a príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním. Konštatoval, že v dôsledku uvedenej dopravnej nehody spôsobenej motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov 1/ až 5/ tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. Konštatoval, že v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je aj ochrana rodinného života, keď podľa jeho názoru je primeraným zadostučinením v tejto veci náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pri rozhodovaní o výškach náhrad nemajetkovej ujmy pri jednotlivých žalobcoch zohľadnil judikatúru vnútroštátnych súdov v obdobných prípadoch, ako bol súdený prípad, pričom vychádzal najmä z aktuálnejších rozhodnutí súdov, a to z dôvodu, aby stanovenie výšky jednotlivých náhrad zodpovedalo aktuálnej rozhodovacej praxi ostatných vnútroštátnych súdov a aby rozhodnutie o určení náhrad pre žalobcov 1/ až 5/ bolo prienikom rozhodovacej činnosti súdov, nakoľko v súlade s princípom právnej istoty je žiadané, aby súdy v obdobných prípadoch priznávali porovnateľné sumy. Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy potom posudzoval s prihliadnutím na jednotlivé okolnosti predmetnej veci, pričom k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ uviedol, že osobou, ktorá trpí najviac pri strate manžela je pozostalá manželka, keď manželský vzťah je nesporne najbližším vzťahom dvoch ľudí, je s ním spojený spravidla celý zostávajúci život, a je prirodzené, že pozostalý manžel znáša stratu svojho manžela najťažšie. Vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy žalobcom 2/ až 4/ súd prvej inštancie uviedol, že títo žalobcovia ako synovia a dcéra obete nehody boli so zomretým v druhom najbližšom vzťahu, a to vo vzťahu medzi deťmi a rodičom. Vo vzťahu k žalobcovi 2/ mal preukázané, že tento mal so zomretým otcom príkladný vzťah, trávil s otcom veľa času aj pri spoločnej manuálnej práci, otec mu bol aj psychickou oporou, keď otcu postráda aj z dôvodu, že otec bol manuálne zručný a vedel by pomôcť aj v súčasnosti pri prácach okolo jeho domu. Súd prvej inštancie vzhľadom na to, že žalobca 2/ v čase smrti otca nežil s ním v spoločnej domácnosti a žil so svojou manželkou, priznal žalobcovi 2/ nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy ako ostatným dvom pozostalým deťom, ktoré boli na otca - ako vyplynulo z výsluchov žalobcov 1/ až 4/ - v čase jeho smrti o niečo viac odkázané. Pokiaľ ide o žalobkyňu 3/, mal súd preukázané, že táto mala v otcovi mužskú oporu, a to aj preto, že v jej živote postráda životného partnera a otec jej bol oporou aj v chorobe, kedy s ňou viackrát absolvoval náročné lekárske vyšetrenia, nakoľko je dlhodobo chorá a bol zároveň mužskou oporou aj pre jej maloletú dcéru, v ktorej živote absentuje otec. Prihliadol na to, že v čase smrti otca s ním žila v spoločnej domácnosti, keď zomrelý v predmetnom čase začal realizovať rekonštrukcie rodinného domu, a to za účelom vytvorenia samostatného bývania pre žalobkyňu a jej maloletú dcéru, avšak plány na prerábku domu boli v dôsledku úmrtia otca zmarené, a to z dôvodu absencie finančného, organizačného zázemia zo strany zomrelého, ktorý zároveň plánoval rekonštrukciu domu aj svojpomocne realizovať. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcovi 4/ súd prvej inštancie vychádzal z toho, že tento v čase smrti otca žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, plánoval svoju svadbu, pričom s otcom mal ísť dojednať miestnosť na svadobnú hostinu, úmrtie otca ho zastihlo ako 25-ročného, pričom v čase úmrtia otca sa pripravoval na osamostatnenie sa od svojej pôvodnej rodiny. Posúdením jednotlivých okolností dospel súd prvej inštancie k záveru, že spomedzi súrodencov bola najviac dotknutá žalobkyňa 3/, keďže na rozdiel od žalobcu 2/, ktorý v čase smrti otca mal svoju vlastnú rodinu (manželku), a žalobcu 4/, ktorý sa v čase smrti otca osamostatňoval za účelom založenia si vlastnej rodiny, nemala manželku a ani partnera, a ktorej s výchovou jej maloletej dcéry pomáhal jej zomretý otec, a preto žalobkyni 3/ priznal spomedzi žalobcov 2/ až 4/ najvyššiu náhradu nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 5/, súd prvej inštancie vzal do úvahy, že táto prišla o možnosť rozvoja svojho rodinného života so starým otcom, s ktorým žila od narodenia v jednej domácnosti a ktorý sa o ňu v jej rannom detstve staral spolu s jej mamou a starou mamou, pričom stratila mužský vzor, nakoľko nevyrastá s otcom. Súd prvej inštancie považoval aj v prípade maloletej žalobkyne 5/ stratu starého otca za nenapraviteľnú bez možnosti ďalšieho

budovania spoločného vzťahu, pričom podľa jeho názoru bolo dôvodné priznať aj žalobkyni 5/ finančné zadosťučinenie.

1.5. Pri posudzovaní uplatnených nárokov súd prvej inštancie prihliadal aj na okolnosti na strane žalovaného 1/, ktorý sa v čase nešťastnej udalosti a v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie pripravoval na svoje budúce povolanie, vyhodnotiac, že osoba v jeho veku (v čase dopravnej nehody mal 20 rokov) ešte nie je úplne psychicky vyzretá a nemá dostatok skúseností, keď poukázal na správu z lekárskeho vyšetrenia, podľa obsahu ktorej mala predmetná udalosť na žalovaného 1/ negatívny dopad a poznačila ho, pričom samotná skutočnosť, že žalovaný 1/ svoju ľútosť nad tým, čo sa stalo, neprejavil pozostalým bezprostredne po predmetnej udalosti, ale až následne na pojednávaní v predmetnej veci, je možné pripísať jeho veku a s tým spojeným nedostatkom skúseností, keď podľa jeho prejavu na pojednávaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že jeho ľútosť nad tým, čo sa stalo, bola úprimná. Za nezanedbateľnú považoval súd prvej inštancie pri posudzovaní výšky uplatnených nárokov okolnosť, že žalovaný 2/, u ktorého bolo motorové vozidlo, ktorého prevádzkou došlo k nešťastnej udalosti povinne zmluvne poistené, je z povahy svojej činnosti na situácie, v ktorých je potrebné poškodeným poskytnúť poisťné plnenie, finančne pripravený a disponuje prostriedkami na zaplatenie súdom priznaného nároku. Na základe uvedeného dospel k záveru, že z dôvodu uloženia povinnosti na zaplatenie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy aj žalovanému 2/ nebude mať rozhodnutie súdu vo vzťahu k žalovanému 1/ likvidačný dopad.

1.6. Súd prvej inštancie súčasne v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na závery znaleckého posudku Ing. Karela Gondžára, CSc. č. 97/2018, z ktorého vyplynulo, že zomrelý A. N. nemal podiel na zavinení dopravnej nehody, nakoľko nemal žiadnu možnosť stretu s vozidlom Škoda Rapid zabrániť. Tiež súd prvej inštancie zohľadnil aj záver uvedený v znaleckom posudku MUDr. Jaroslava Ivana a MUDr. Lívie Jančiovej č. 18/2018, v ktorom znalci usúdili, že A. N. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom. V tejto súvislosti uviedol, že znalci usudzovali vzhľadom na okolnosti prípadu, že počas dopravnej nehody nemal byť A. N. pripútaný bezpečnostným pásom, avšak túto skutočnosť v nadväznosti na následky škodovej udalosti nehodnotili. Ustálil, že samotná okolnosť, že zomretý A. N. zrejme nebol pri škodovej udalosti pripútaný bezpečnostným pásom (nakoľko znalci uviedli, že usudzujú, že zomretý nebol pripútaný bezpečnostným pásom a uvedená skutočnosť teda nebola tvrdená ako skutočnosť nespochybniteľná), nebola podľa názoru súdu dôvodom pre podstatné zníženie priznanej náhrady, a to aj s prihliadnutím na okolnosti škodovej udalosti, ako aj na závery uvádzané v znaleckých posudkoch.

1.7. Za smerodajné nepovažoval súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať zo stropu náhrady určenej v zákone o odškodňovaní obetí násilných trestných činov, a to z dôvodu, že v predmetnom prípade sa jedná o inú situáciu, a to o nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

1.8. Pokiaľ si žalobkyňa 1/ v rámci žaloby uplatnila aj nárok na náhradu trov konania ako poškodenej v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 22T/123/2018, súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 558 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého o povinnosti na náhradu trov poškodených, ako aj o ich sume v trestnom konaní rozhoduje súd konajúci v trestnej veci, a to po právoplatnosti rozsudku v trestnej veci. Má za to, že predmetné ustanovenie bráni, aby o nich rozhodol civilný súd v rámci civilného sporu o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých. Z uvedených dôvodov žalobu v časti uplatneného nároku žalobkyne o zaplatenie sumy 356,83 eur z titulu trov vzniknutých v trestnom konaní ako poškodenej v dôsledku právneho zastúpenia zamietol. Súd prvej inštancie súčasne zamietol žalobu aj v časti uplatnených nákladov na pomník zomrelého vo výške 4.154,90 eur, a to s poukazom na ustanovenie § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého primerané náklady spojené s pohrebom sa určujú podľa pracovnoprávných predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania. Poukázal na to, že v zmysle príslušných predpisov o sociálnom poistení bola suma náhrady nákladov pre rok 2018 najviac 2.729,30 eur, keď v spore bolo preukázané, že uvedená suma spočívajúca v nákladoch spojených s pohrebom A. N. bola poškodenej žalobkyni 1/ vyplatená v maximálnej výške stanovenej pre úhrady takých nákladov pre rok 2018, teda v sume 2.729,30 eur. Súčasne poukázal na to, že vzhľadom na skutočnosť, že pod pojmom náklady spojené s pohrebom zákonodarca rozumie aj náklady na zriadenie pomníka a náhrobnej tabule, strop stanovený pre úhradu nákladov na zriadenie pomníka sa v predmetnom prípade nepoužije, nakoľko súčet všetkých ostatných

nákladov spojených s pohrebom v predmetnom prípade už dosiahol poskytovaný limit a z uvedeného dôvodu bola žaloba v tejto časti zamietnutá.

1.9. O práve na náhradu trov konania žalobcov 1/ až 5/ súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a priznal žalobcom 2/ a 5/ voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu v rozsahu 100 %, sa každému z prisúdenej sumy žalobcovi 2/ zo sumy 10.000 eur, žalobkyni 3/ zo sumy 15.000 eur, žalobcovi 4/ zo sumy 12.000 eur a žalobkyni 5/ zo sumy 3.000 eur, nakoľko žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie sporu, ktorý má byť rozhodnutý aj na základe úvahy súdu. Vo vzťahu k žalobkyni 1/ súd prvej inštancie vychádzal z pomerného úspechu žalobkyne 1/ vo veci, keď táto bola úspešná v časti, čo do zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur a neúspešná, čo do zaplatenia nároku na náhradu trov poškodenej v trestnom konaní a nároku na náhradu nákladov za pomník vo výške 4.511,73 eur a pri pomerovaní jej úspechu a neúspechu sporu jej priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63,18 %.

2. Proti predmetnému rozsudku podal žalobca 2/ riadne a včas odvolanie, a to v časti čo do jeho vyhovujúcich výrokov, ako aj súvisiacich výrokov o trovách konania, keď výslovne uviedol, že on nepodáva odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku IV., ktorým súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Odvolanie voči rozsudku podal z dôvodov prezumovaných § 355 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP.

2.1. Žalovaný 2/ má za to, že súd prvej inštancie sa v rozsudku dostatočne nevysporiadal s jeho relevantnou právnou argumentáciou a konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, k otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, v čom vzhladol rozpor s § 220 ods. 3 CSP, čím odňal možnosť konať pred súdom, zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti a vo výsledku tak aj vec vo vzťahu k nemu ako žalovanému 2/ nesprávne právne posúdil. Súčasne namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil aj vo vzťahu k určeniu spoluzavinenia na následkoch dopravnej nehody na strane samotného poškodeného, kde toto potom nesprávne nepremietol do priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy.

2.2. Žalovaný 2/ poukázal na to, že pokiaľ súd prvej inštancie mal za to, že on je v konaní pasívne vecne legitimovaný, a že teda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „Zákona o PZP“) je nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd užšou kategóriou „škody na zdraví“, tak sa mal dôsledne zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k nemu v kontexte celého Zákona o PZP. Má za to, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je poisťovateľ v tomto prípade priamo zo Zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťou udalosťou (v danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/32/2007 zo dňa 29.03.2007, sp. zn. 2Cdo/73/2006 zo dňa 30.01.2007 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdu SR pod R 61/2008, ktoré sa zaoberali otázkami existencie príčinnej súvislosti, ako aj uznesene Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2013 z 05.12.2013, týkajúce sa faktickej záväznosti rozhodnutí Najvyššieho súdu publikovaných v Zbierke). Súčasne poukázal na rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, a že „škodu predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.“ Žalovaný 2/ má potom za to, že súd prvej inštancie sa relevantne nevenoval na žiadnom mieste uvedenej argumentácii, čo je v rozpore s požiadavkou na dôkladné odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR a touto sa „vyporiadal“ výlučne konštatovaním o pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2/ a nestotožnení sa s námietkou nedostatku priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a vznikom ujmy žalobcov. Žalovaný 2/ potom má za to, že príčinná súvislosť musí byť priama a nestačí, aby bola iba sprostredkovaná, nakoľko pri akceptácii takého výkladu by bolo možné ju odvodzovať „donekonečna“. Má za to, že práve z uvedeného dôvodu Zákon o PZP obsahuje zákonnú výluky z povinnosti plniť za poisteného, pokiaľ škoda nie je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou vo všeobecnosti, a že povinnosť poisťovateľa hradiť za poisteného Zákon o PZP obmedzuje na nároky vzniknuté výlučne

v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, t.j. jej priamym účastníkom, alebo osobám, ktorým v dôsledku dopravnej nehody vznikla škoda, avšak opäť priamo, na majetku (poškodené zvodidlá, dopravné značenie, iné hnutelné či nehnuteľné veci priamo poškodené škodovým dejom atď.), keď žalobcovia takýmito osobami nie sú.

2.3. Žalovaný 2/ súčasne namietal, že pokiaľ súd prvej inštancie ustálil primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov, tak na túto bolo následne potrebné aplikovať primerané percentuálne spoluzavinenie na následkoch dopravnej nehody zo strany samotného poškodeného v zmysle všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 v spojení s § 441 Občianskeho zákonníka. Má za to, že zo zisteného skutkového stavu a v zmysle záverov znaleckého posudku MUDr. Ivana a MUDr. Jančiovej č. 18/2018 bolo nesporné, resp. dostatočne dôvodné konštatovať, že poškodený v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čím jednak porušil zákonnú povinnosť podľa § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v zmysle ktorého „Osoba sediaci na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiacim zariadením je povinná toto zariadenie použiť“, a to zároveň vzhľadom na priebeh dopravnej nehody - čelný náraz do stromu, kedy má bezpečnostný pás, na rozdiel napr. od bočných nárazov, najvyšší ochranný zmysel, účinok a efektívnosť, a jeho nepoužitie nemožno nezohľadňovať. V tejto súvislosti poukázal na konštatovanie súdu prvej inštancie, ktorý síce uviedol, že uvedeným sa zaoberal a aj zohľadnil (avšak žalovaný 2/ nevie ako) a na druhej strane tvrdí, že to nebolo dôvodom pre podstatné zníženie priznanej náhrady. Na základe uvedeného má žalovaný 2/ za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ neaplikoval aj § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v spojení s § 415 a § 441 Občianskeho zákonníka a stanovenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy primerane neznižil. V tejto súvislosti žalovaný 2/ podotkol, že žiadnym spôsobom sa nesnaží zľahčovať ani marginalizovať zásah do osobnostnej sféry žalobcov, ku ktorému nepochybne došlo. Avšak v prípade priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné sa zaoberať aj okolnosťami na strane poškodeného a tieto aj zohľadniť, a sa s nimi riadne a preskúmateľne vysporiadať.

2.4. Na základe uvedeného má žalovaný 2/ za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je zaťažovaný inou vadou, keďže súd prvej inštancie sa dôkladne nevysporiadal s argumentáciou ohľadom nedostatku priamej príčinnej súvislosti medzi vznikom nemajetkovej ujmy žalobcov v kontexte Zákona o PZP vo vzťahu k nemu, čím vo výsledku vec vo vzťahu k nemu jednak nesprávne právne posúdil, čo do zákonnej výluky z povinnosti plniť za poisteného podľa § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, ako aj takýmto postupom a absenciou vyporiadania sa s relevantnou argumentáciou mu odňal možnosť konať pred súdom. Má za to, že súd prvej inštancie nesprávne vo veci posúdil otázku spoluzavinenia na strane poškodeného a túto nepremietol do priznávanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobcu žalobcov proti žalovanému 2/ zamietne, alternatívne zohľadní vo výške priznávanej náhrady spoluzavinenie na strane poškodeného.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Vo vyjadrení poukázali na to, že oni zvolili pasívnu legitímáciu dvoch subjektov, a to žalovaného 1/ aj žalovaného 2/ s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky, ktorá ustálila, že do škody v zmysle Zákona o PZP je možné z titulu extenzívneho výkladu pojmu škoda zahrnúť aj nemajetkovú ujmu vychádzajúcu zo zásahu do osobnostných práv žalobcov, čím je daný dôvod na určenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ v tomto konaní a toto právne stanovisko ich potom viedlo k podaniu žaloby, v ktorej tvrdili, že nemajetkové ujma spadá pod rozsah povinného zmluvného poistenia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP. Pokiaľ žalovaný 2/ v odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie sa dostatočne nezaoberal, resp. nevysporiadal s rozhodnutiami ním uvedenými, čo podľa žalovaného 2/ viedlo k nesprávnemu určeniu pasívnej vecnej legitímácie, žalobcovia sa s takýmto právnym hodnotením nestotožňujú a majú za to, že nimi zvolená pasívna vecná legitímácia je absolútne v súlade rozhodovacou praxou vyšších súdnych autorít publikovanými rozhodnutiami Najvyššieho súdu a všetky tvrdenia uvádzané žalovaným 2/, odvolávajú sa na rozsudok 3Cdo/32/2007, uznesenie 3Cdo/18/2003 a rozsudok 2Cdo/73/2006 sú z obdobia, ktoré je dávno čo do ustálenia správnych právnych záverov prekonané a v tomto čase rozhodovania súd sú jasne dané stanoviská a jasne daná právna prax a právne závery o tom, že pasívna legitímácia žalovaného 2/ je nepochybná.

3.2. Žalobcovia sa súčasne nestotožnili s argumentáciou žalovaného 2/ spočívajúcou v absencii priamej príčinnej súvislosti medzi nehodou a uplatneným zásahom do súkromia žalobcov, nakoľko je nepochybné, že v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1/, ktorý bol poistený u žalovaného 2/, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov vymedzených v § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti uviedol, že nemajetkovú ujmu je potrebné zaradiť pod rozsah škody povinného zmluvného poistenia v zmysle § 4 Zákona o PZP, teda v danom prípade sa nejedná o žiadnu zákonnú výluky, s ktorou argumentuje žalovaný 2/, ale o riadne a zákonné uplatnenie práva na priznanie nemajetkovej ujmy uplatnenej zo strany žalobcov.

3.3. Súčasne žalobcovia majú za to, že dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP na odvolanie nie je daný, nakoľko žalovaný 2/ nijako nezodpovedal, ktorý postup súdu nebol procesný a či súd znemožnil žalovanej strane uplatňovanie jej procesných práv. Má za to, že žalovaný ničím nepreukázal, ktorým postupom súdu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a tento úkon neidentifikoval. Podľa ich názoru sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal s pasívnou vecnou legitimitáciou žalovaného 2/ a túto argumentáciu v celom rozsahu prijímajú a z tejto argumentácie vyplýva, prečo je pasívna legitimitácia žalovaného 2/ daná. Na základe uvedeného majú žalobcovia za to, že námietky uvedené v odvolaní vo vzťahu k nesprávne určenej pasívnej legitimitácii sú neutrálne, rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné, plne rešpektujúce ustálenú rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, a preto v odvolaní použité rozhodnutia, s ktorými žalovaný 2/ operuje, sú časovo prekonané a neutrálne čo do svojej podstaty, s prihliadnutím na čas rozhodovania v tomto konaní.

3.4. Pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod, ktorý žalovaný 2/ podradil pod § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, majú žalobcovia za to, že žalovaný 2/ tvrdí, že sa jedná o nejakú vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie súdu, avšak táto nie je dostatočne v podanom odvolaní identifikovaná. Ak by tento odvolací dôvod mal základ v argumentácii žalovaného 2/ o absencii priamej príčinnej súvislosti nárokov žalobcov a dopravnou nehodou, kedy podľa žalovaného 2/ toto vedie k zákonnej výluky a nemožnosti poskytnutia plnenia, tak žalobcovia konštatujú, že žalovaný 2/, vo vzťahu k tejto otázke priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov v II. časti odôvodnenia odvolania, tento nedostatok stiahol na postup v rozpore s ustanovením § 220 ods. 3 CSP, čím konštatuje, že súd odňal žalovanému 2/ možnosť konať pred súdom. Uvedené je podľa žalobcove dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP a nie dôvod odvolania pri tejto argumentácii podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

3.5. Pokiaľ žalovaný 2/ v odvolaní poukázal na to, že je nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému 2/ v kontexte celého Zákona o PZP, tak žalobcovia majú za to, že i v tomto smere je možné nájsť odpoveď v už vyššie uvedenej argumentácii a skutočnostiach o prekonaní žalovaným 2/ v odvolaní konštatovaných rozhodnutí a tieto nemôžu byť v rámci tohto konania brané ako rozhodujúce pre posúdenie tejto veci. Podľa ich názoru nie je potrebná žiadna ďalšia argumentácia na vymedzenie rozsahu škody podľa ustanovenia § 4 Zákona o PZP a nie je potrebná žiadna ďalšia argumentácia o pasívnej legitimitácii a v tomto sa žalobcovia v plnom rozsahu odvolávajú na súdne rozhodnutia, uvedené na strane č. 13 rozsudku v bode 27 odôvodnenia napadnutého rozsudku.

3.6. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného 2/ na strane 5, ktorý poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax, a to že príčinná súvislosť musí byť priama a nestačí, aby bola sprostredkovaná, lebo pri akceptácii takéhoto výkladu by ju bolo možné odvodzovať donekonečna, a preto sa domáha zákonnej výluky zo Zákona o PZP, žalobcovia zastávajú názor, že účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým dochádza v súvislosti s touto prevádzkou a pokiaľ podľa súdnej praxe usmernenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia, čo vzbudzuje záver o neprípustnosti argumentácie žalovaného 2/.

3.7. Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalovaný vyhodnotil ako odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v súvislosti s výškou priznanej nemajetkovej ujmy a absenciou zohľadnenia spoluzavinenia poškodeného na následkoch dopravnej nehody, žalobcovia uviedli, že rozhodovacia prax súdov je už viac ako 5 rokov stabilná a ustálená, čo do primeraných výšok náhrady nemajetkových újm poškodených, pozostalých po nebohých, ktorí

zomreli pri dopravnej nehode, keď v tejto časti prvostupňový súd žiadnym spôsobom nepochybil a v podstate sa žiadnym spôsobom ani neodklonil od zažitej súdnej praxe iných súdov na území SR a plne akceptoval osobitosti zohľadnenia jednotlivých nemajetkových újm u jednotlivých žalobcov s prihliadnutím na okolnosti spolunažívania a roztrhnutia sociálnych väzieb medzi nebohým a žalobcami právne protiprávnym konaním žalovaného 1/. Na základe uvedeného majú za to, že súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy sa nijakým spôsobom nevyvíja z priemeru ustálenej rozhodovacej praxe súdov SR, a preto ani v tejto časti jej nie je možné vytkáť nejakú nezákonnosť, svojvôľu alebo arbitrárnosť.

3.8. Pokiaľ žalovaný 2/ namieta nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, že súd neaplikoval primerané percentuálne spoluzavinenie poškodeného na následkoch dopravnej nehody, a to z dôvodu, že nezohľadnil, že poškodený v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, tak uvedené podľa názoru žalobcov nemá základ v jednoznačne ustálenom skutkovom stave o pripútaní alebo nepripútaní nebohého, nakoľko v spisovom materiáli vedenom v trestnom konaní voči žalovanému 1/ boli produkované dôkazy, z ktorých nie je možné jednoznačne ustáliť, že či bol nebohý A. N. v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom alebo nie. Žalobcovia poukázali na to, že znalci iba usudzujú, že v čase dopravnej nehody pripútaný nebol, keď znalci takto usudzovali vzhľadom na okolnosti prípadu, pričom tejto otázke, čo do nesporných záverov sa v ďalšom obsahu svojho znaleckého posudku nevenovali a v posudku nehodnotili explicitne otázku pripútania alebo nepripútania nebohého. Majú za to, že ak žalovaný 2/ túto námietku vzniesol, tak jeho tvrdenie nie je ničím preukázané a úsudok znalcov nemôže byť základom stanovenia spoluzavinenia nebohého na vzniku škody, a preto i v tejto časti súd prvej inštancie postupoval zákonne, keď konštatoval, že žalovaný 2/ neprodukoval dôkaz, nesplnil si tým dôkaznú povinnosť v znení čoho nebolo možné prijať nepochybný záver o tom, že nebohý nebol pripútaný.

4. Žalovaný 2/ sa k vyjadreniu žalobcov nevyjadril.

5. Žalovaný 1/ v odvolaní proti rozsudku uviedol, že podáva odvolanie z nasledovných dôvodov „ - Nakoľko napádaným rozsudkom bolo určené, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a z dôvodu, že žalovaný v rade 2 argumentoval na poslednom pojednávaní čo do nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie čo do určenia finančného plnenia vo vzťahu k žalobcom, žalovaný v rade 1 je z dôvodu opatrnosti nútený podať toto odvolanie, pričom čo do argumentácie odkazuje na obsah prednesený žalovaným v rade 2 na poslednom pojednávaní, kde ten súdu uviedol dôvody, pre ktoré priznané finančné nároky žalobcov považuje za nedôvodné, čo do ich výšky ustálenej súdom. - Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania uvádzame, že výrok o ich priznaní by mal obsahovať dovetok, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to vzhľadom na charakter sporu, ako aj na formuláciu jednotlivých výrokov napádaného rozhodnutia o priznaní finančných nárokov žalobcom.“

6. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ poukázali na zmatečnosť tohto odvolania, ktorého obsah je podľa nich ťažko pochopiteľný, a preto aj ich argumentácia k dôvodom podaného odvolania je sporná. Z formulácie odvolania žalovaného 1/, že podal odvolanie z nasledovných dôvodov: Nakoľko napádaným rozsudkom bolo určené, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, nevedia žalobcovia vymedziť konkrétny odvolací dôvod a nevedia ho právne zhodnotiť a zaujať stanovisko k takejto argumentácii žalovaného 1/, lebo jej nerozumejú.

6.1. Pokiaľ ide o druhý dôvod odvolania zo strany žalovaného 1/ „že žalovaný 2/ argumentoval na poslednom pojednávaní, čo do nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie, čo do určenia finančného plnenia vo vzťahu k žalobcom“, tak aj tento odvolací dôvod považujú za právne neidentifikovateľný, čo do ustanovenia § 365 Civilného sporového poriadku, dokonca právne, ako i gramaticky nejasný, nezrozumiteľný, keď zaujať stanovisko k takto neurčitému dôvodu odvolania je obtiažne. Uviedli, že je možné iba dedukovať, že žalovaný 1/ sa stotožňuje s prednesom žalovaného 2/ uskutočneným na pojednávaní zo dňa 10.09.2021, čo do finančného plnenia vo vzťahu k žalobcom, pričom žalovaný 1/ nepoužíva žiadnu právnu argumentáciu, žiadne zdôvodnenie prečo určenie finančného plnenia vymedzené v prospech jednotlivých žalobcov v rozsudku nie je primerané a zákonné a nedostatok argumentácie žalovaného 1/ vo vzťahu k tomuto odvolaciemu dôvodu potom robí odvolanie, čo do tohto dôvodu odvolania nepreskúmateľným a súd nemôže vyhodnotiť opodstatnenosť tohto odvolacieho dôvodu. Žalobcovia tvrdia, že takto podané odvolanie a jeho zdôvodnenie neobstojí, nemá náležitosti

predpísané zákonom, a preto nemôže byť u neho splnená prieskumná povinnosť odvolacím súdom, keď nie je možné odkázať na argumentáciu žalovaného 2/ na poslednom pojednávaní, lebo tento vo svojej záverečnej reči vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom argumentoval iba odvolávaním sa na výšku nemajetkovej ujmy, ktorá sa poskytuje obetiam násilných trestných činov podľa vnútroštátnych predpisov, keď poukázal na 50-násobok minimálnej mzdy, čo je jediná argumentácia, ktorá bola žalovaným 2/ na poslednom pojednávaní použitá, s ktorou argumentuje žalovaný 1/. V nadväznosti na uvedený dohad žalobcovia majú za to, že priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je závislá od úvahy súdu, a to pri zohľadnení konkrétnych okolností daného prípadu. Poukázali na to, že v rozhodovacej praxi súdov SR je prekonaná otázka právnej argumentácie 50-násobku minimálnej mzdy pri určení maximálneho rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy oprávneným osobám a takýmto právnym úzusom nie sú limitované ani rozhodnutia, na ktoré poukázal ako prvostupňový súd, tak aj žalobcovia vo svojej žalobe, v ktorej identifikovali niekoľko rozhodnutí plne akceptujúcich právne hodnotenie pasívnej legitímácie žalovaného 2/, ako i primeranú nemajetkovú ujmu, čo do výšky priznávaných újm v iných prípadoch.

6.2. Žalobcovia súčasne z podaného odvolania identifikovali aj možný tretí odvolací dôvod, čo do výroku o náhrade trov konania, pričom poukázali na to, že tieto výroky sú dva a nie je možné ustáliť, či odvolanie smeruje, čo do výroku VII. alebo VIII. a ani nie je podaná žiadna argumentácia žalovaného 1/, z ktorej by sa dalo ustáliť, čo žalovaný 1/ daným odvolaním chcel napadnúť. Na základe uvedeného majú žalobcovia za to, že uvedené odvolanie nemôže mať charakter riadne podaného odvolania a nemôže spôsobiť iný záver odvolacieho súdu ako potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správneho. Súčasne žalobcovia žiadali priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Z dôvodu, že odvolanie žalovaného 1/ podľa názoru súdu prvej inštancie neobsahovalo náležitosti prezumované Civilným sporovom poriadkom, bol žalovaný 1/ uznesením 6C/95/2019-384 zo dňa 04.01.2021 vyzvaný, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia odstránil vady odvolania, ktoré bolo súdu doručené dňa 31.10.2021, a to uvedením, čoho sa žalovaný 1/ odvolaním domáha (t.j. ako žiada, aby odvolací súd rozhodol, t.j. či žiada rozhodnutie zrušiť, príp. zmeniť).

8. Žalovaný 1/ v podaní označenom ako „Odstránenie vád odvolania“ zo dňa 01.02.2022 uviedol, že považuje výroky I. až V. rozsudku za nesprávne, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy, priznaná žalobkyni 1/ v sume vo výške 20.000,- eur je podľa jeho názoru v rozpore so závermi súdov Slovenskej republiky, keď podľa jeho názoru súd prvej inštancie v danom prípade mal zohľadniť názor Okresného súdu Prešov v jeho rozsudku 11C/80/2014-104 zo dňa 18.02.2015, z ktorého možno explicitne vyjadriť, že pokiaľ pri smrti zavinenej úmyselným trestným činom možno priznať náhradu maximálne 17.600 eur, potom v prípade nedbanlivostného zavinenia by táto náhrada mala byť nižšia. Má za to, že ak by sa odvolací súd stotožnil s predmetným právnym názorom, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni 1/ by mala byť s prihliadnutím na uvedený rozsudok znížená pod hranicu 17.600,- eur a zároveň by odvolací súd mal pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy priznanej jednotlivu žalobcom 2/ až 5/ takúto znížiť, a to pomerne v rozsahu, v akom by znížil priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyni 1/. Žalovaný 1/ navrhol, aby odvolací súd napádané výroky rozsudku súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP, a to spôsobom uvedeným v odvolaní, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný 1/ súčasne zotrval aj na skutočnostiach uvedených v obsahu samotného podaného odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to čo do napadnutia výrokov rozsudku v bode VII. a VIII.

9. Žalobcovia vo vyjadrení k doplneniu odvolania žalovaným 1/ majú za to, že argumentácia žalovaného 1/ o výške priznanej nemajetkovej ujmy žalobkyne 1/ je v tomto štádiu konania po uplynutí lehoty na podanie odvolania právne neprípustná. Žalovaný 1/ síce listinu nazval odstránenie vád odvolania, ale v rámci obsahu písomnej argumentácie zdôvodňuje podané odvolanie a poukazuje na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, a to všetko po uplynutí 15 dňovej lehoty na podanie odvolania, ktorá začala plynúť dňom doručenia odvolania žalovanému 1/. Žalobcovia preto majú za to, že uvedené podanie je podané po lehote na podanie odvolania a žalovaný 1/ v ňom používa argumentáciu, ktorá mala byť použitá v rámci procesnej lehoty na podanie odvolania. Uviedli, že ak právne zdôvodnenie bolo podané čo do dôvodov po uplynutí 15 dňovej lehoty, tak súd nemôže naň prihliadať ako na podanie podané riadne a včas. I napriek uvedenému procesnému nedostatku žalobkyňa 1/, ktorej sa týka obsah a argumentácia odstránenia vád odvolania, poukázala na to, že uvedená námietka žalovaného 1/ nie

je právne opodstatnená, nakoľko súd rozhodol v súlade so zákonom, na daný a nesporne zistený skutkový stav aplikoval správnu normu, zohľadnil okolnosti prípadu a následky nenapraviteľného zásahu do súkromia žalobkyne 1/ a aj žalobcov 2/ až 5/. Žalobkyňa 1/ poukázala na to, že žiaden prípad nie je rovnaký, náhrady a ich výšku nie je možné paušalizovať a práve osobitosti každého jednotlivého prípadu sú základom pre priznanie odlišných nemajetkových ujím. Konštatovali, že v prejednávacom prípade súd prvej inštancie poukázal v rámci svojho odôvodnenia rozsudku na argumenty, ktoré ho viedli k vyslovenému záveru, keď žalobkyňa 1/ poukázala na to, že nie je možné paušálne posudzovať vzťah manželov, rodinné prostredie, počet detí, lokalitu bývania, náročnosť na zabezpečenie obydla, jeho funkčnosti a užívateľskej schopnosti po takomto nečakanom zásahu a z toho odvodzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy pri smrti druhého manžela. Pokiaľ žalovaný 1/ poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/80/2014 zo dňa 18.02.2015 a súčasne na rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 22.04.2016 a odvolával sa na nižšie nemajetkové ujmy, tak majú to, že tieto rozsudky boli súdom prvostupňového súdu zobrať na zreteľ a dokonca súd na ne poukazuje. Uviedli, že osobitosť tohto prípadu a vydané iné rozhodnutia súdov SR vytvorili podklad pre vydanie rozsudku, ktorý čo sa týka nemajetkovej ujmy plne odzrkadlil nevyhnutnosť jej poskytnutia a stotožnil sa s inými rozsudkami, ktoré priznali nemajetkovú ujmu aj vo vyšších úrovniach. Žalobcovia majú za to, že je potrebné sa oboznámiť so stranou 16 a 17 vydaného rozsudku a s bodom 18 a 30 vydaného rozsudku. Majú za to, že pokiaľ sa žalovaný 1/ vo svojom doplnení odvolania odkazuje na uvedené dva rozsudky, a to rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda a rozsudok Okresného súdu Prešov, keď poukazuje na zákon č. 215/2006 Z.z., tak opomenul vyhodnotiť pomery a podmienky žalobcov v tom-ktorom prípade. Opätovne poukázali na osobitosť daného prípadu, podmienky v ktorých zostala žiť bez manžela žalobkyňa 1/, ako i podmienky, ktoré vzhľadom na násilný zásah do ich súkromia bude musieť znášať výlučne pozostalá manželka, keď okolnosti prejednávanej veci sú vždy podstatné pre priznanie nemajetkovej ujmy a nie je možné výšku paušalizovať. Zdôraznili, že žalobkyňa 1/ žije v náročných prístupových podmienkach k bývaniu, a to hlavne činnosti, ktoré sa týkajú prísunu materiálu na stavbu, prísunu vykurovacieho média dreva, alebo uhlia a pod., nakoľko v danej lokalite neexistuje verejný rozvod vody, plynu, kanalizácie, pričom zabezpečovanie vykurovania nehnuteľnosti je značne náročné a je sprevádzané namáhavou prácou v hore a s drevom. V danom prípade je potom po smrti manžela žalobkyňa 1/ odkázaná na pomoc detí alebo chlapov od susedov, a tieto okolnosti zabezpečovania vykurovania sa jednoznačne prejavujú vo finančnej otázke. Majú za to, že nie je možné prehliadať, že k zásahu došlo po tom, čo bola začatá prerábka domu z hypotéky, ktorú dovtedy žalobkyňa 1/ s manželom splácali hlavne z finančných prostriedkov zabezpečených nebohým manželom a o to je táto smrť manžela žalobkyne 1/ nečakanejšia a zasahujúca do súkromia žalobkyne. Uvedená skutočnosť zásahu do súkromia v čase prerábania nehnuteľnosti spôsobuje nútené vynakladanie ďalších finančných prostriedkov na dokončenie prác na prerábke, a to prostredníctvom zabezpečených remeselníkov, keď dovtedy si práce robil svojpomocne nebohý. Majú za to, že nie je možné paušalizovať podmienky bývania a zabezpečovania chodu domácnosti na južnom Slovensku a v rázovitej oblasti severného Slovenska, kde v zimných mesiacoch je doslova odrezaná od sveta, pokiaľ napadne sneh a sprístupnenie tejto nehnuteľnosti vyžaduje ďalšie financie na odhŕňanie snehu, keď nákupy je možné robiť iba v stave prejazdnosti cesty alebo pešo. Na základe uvedeného majú žalobcovia za to, že vzhľadom na trvalý a nemenný zásah do súkromia žalobkyne 1/ tým, že prišla o rozhodujúci článok danej domácnosti, ktorý v rozhodujúcom rozsahu zabezpečoval všetky potreby chodu domácnosti, jej údržby a financovania, výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy zo strany súdu prvej inštancie plne zohľadňovala tieto osobité pomery.

10. Žalovaný 1/ v odvolacej replike poukázal na to, že obsah odvolania žalovaného 2/ zobral na vedomie a bližšie sa k obsahu samotného odvolania vyjadrovať nebude s výnimkou toho, že žalovaný 1/ zotrúva na už konštatovanom, a to že v tomto konaní je daná pasívna legitímácia žalovaného 2/, kde sa žalovaný 1/ stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie.

11. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania žalovaných 1/ a 2/ v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP vo výrokoch I., II., III., IV., V., ako aj súvisiacich výrokoch VII. a VIII. o práve na náhradu trov konania ako vecne správny potvrdil. Výrok VI., ktorý nebol odvolaním napadnutý, ponechal odvolací súd nedotknutý.

12. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolaním napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod uvádzaný žalovaným 2/), z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod namietaný žalovaným 2/) a z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod namietaný obidvoma žalovanými), ako aj z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (odvolací dôvod namietaný žalovaným 1/).

13. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

14. Krajský súd vo všeobecnosti zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Východiskovo je zo strany odvolacieho súdu nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných než stranou sporu v odvolaní vznesených námietok.

16. Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza:

17. Žalovaný 2/ primárne v odvolaní napádal, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s relevantnou právnou argumentáciou žalovaného 2/ a konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, v čom vzhliadol rozpor s ust. § 220 ods. 3 CSP, čím mu mal odňať možnosť konať pred súdom, zároveň zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a vo výsledku tak aj vec vo vzťahu k nemu (žalovanému 2/) nesprávne právne posúdil. V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne vysporiadania sa s argumentáciou žalovaného 2/ v otázke existencie príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov 1/ až 5/ odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa vyčerpávajúci spôsobom v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s otázkou pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 2/ poukazujúc na príslušnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu SR a na základe konštatovania existencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 2/ v súlade s výsledkami rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít (na ktorú poukázal vo svojom rozhodnutí) ustálil záver o existencii príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou (dopravnou nehodou) a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov 1/ až 5/ (ako pozostalých po zomrelom účastníkovi dopravnej nehody, t. j. poškodenom). Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaný 2/ argumentáciu o neexistencii príčinnej súvislosti (napriek tomu, že vo svojej podstate je

to skutková otázka) prezentoval výlučne v rovine právnej (vychádzal z právnej argumentácie, že on ako poisťovateľ je priamo zo Zákona o PZP, a to § 5 ods. 1 písm. h/, oslobodený od povinnosti plniť za poisteného náhradu nemajetkovej ujmy), na čo však už reagovala súdna prax vyšších súdnych autorít, ktorá vyjadrila tento záver práve v deklarovaní pasívnej vecnej legitímácie poisťovateľa pri náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých a na túto rozhodovaciu činnosť súd prvej inštancie aj poukázal. Inú (skutkovú) argumentáciu vo vzťahu k uvedenej otázke žalovaný 2/ neprodukoval, a preto odvolací súd za danej situácie (pri absencii inej skutkovej argumentácie na strane žalovaného 2/, týkajúcej sa neexistencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a škodlivým následkom a obmedzení tejto argumentácie „iba“ na právne závery), považoval odôvodnenie súdu prvej inštancie vo vzťahu k existencii príčinnej súvislosti za dostačujúce.

17.1. Na uvedenú odvoláciu námietku potom nadväzovala odvolacia námietka žalovaného 2/ týkajúca sa neexistencie príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov 1/ až 5/, t.j. pozostalých po poškodenom. S uvedenou námietkou sa odvolací súd nestotožnil. Na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v otázke existencie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovaným je potrebné uviesť, že vo svetle judikatúry Ústavného súdu SR ako najvyššej súdnej autority (vychádzajúc z rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 666/2016-36 a III. ÚS 646/2015-30) je potrebné nároky žalobcov uplatnené v predmetnom konaní na náhradu nemajetkovej ujmy v otázke krytia povinným zmluvným poistením riešiť v súlade s komunitárnym právom. Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 666/2016-36 vyslovil, že ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v Zákone o PZP, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostal sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorcu právnej regulácie identifikovaného Súdnym dvorom EÚ. Záver o dostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2/ v predmetnom spore je udržateľný aj z pohľadu rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 646/2015-30 a I. ÚS 206/2015, v ktorých ústavný súd jednoznačne konštatoval ústavnú udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu „škoda na zdraví“ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. s tým, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvolá občianskoprávnu zodpovednosť za škodu podľa § 444 Občianskeho zákonníka, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobností, musí takáto ujma spadať pod poistné krytie z povinného zmluvného poistenia. Pokiaľ žalovaný 2/ vo svojej právnej argumentácii (učinenej tak v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní) odkazoval sa na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/73/2006 zo dňa 30.01.2007, ktorý je uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, odvolací súd poukazuje na to, že uvedené rozhodnutie, v zmysle ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama následkom protiprávneho konania žalovaného, sa týkalo prípadu, v ktorom žalobcovia odvodzovali svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli tým, že sa dozvedeli o smrteľnom úraze ich syna. V prejednávanom prípade si však žalobcovia uplatňujú nárok na odškodnenie z oveľa širších hľadísk, pričom skutkový podklad žaloby nevzťahujú len na moment, v ktorom sa dozvedeli o smrti im blízkej osoby (manžela, otca, príp. starého otca), ale opodstatnenosť žaloby vyvodzujú zo zásahu do širokej škály osobnostných práv, najmä práva na rodinný život a osobitne práva na súkromie, ktoré implicitne zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v oblasti citovej, tak aby sa fyzická osoba mohla v budúcnosti rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/174/2019 zo dňa 10.10.2019). V nadväznosti na vyššie uvedené závery vo vzťahu k námietke žalovaného 2/, že v rozsudku súdu prvej inštancie absentuje argumentácia ohľadne existencie príčinnej súvislosti medzi škodou a právne relevantnou škodovou udalosťou, odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný už v konaní pred súdom prvej inštancie neexistenciu príčinnej súvislosti odvodzuje z právnej argumentácie obsiahnutej práve v rozhodnutí NS SR publikovanom pod č. R 6/2008. Uvedená právna argumentácia tak bola (tak ako to vyplýva z predchádzajúceho odôvodnenia) vo vzťahu k prípadom zodpovedajúcim prejednávanému sporu prekonaná a aktuálna rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR jednoznačne dospela k záveru o danosti pasívnej vecnej legitímácie na strane poisťovne v prípade vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na strane pozostalých po poškodenom zomrelom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 61/2018, podľa ktorého pasívna legitímácia poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a

doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

17.2. Pokiaľ žalovaný 2/ poukazoval na rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci Florin Lazar vs Allianz SpA C-350/14 zo dňa 10.12.2015, v ktorom Európsky súdny dvor ujmu pozostalých súvisiacu s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, odvolací súd konštatuje nenáležitosť odkazu na uvedené rozhodnutie Európskeho súdneho dvora. V uvedenej veci sa Európsky súdny dvor zaoberal otázkou rozhodného práva (právneho poriadku) v prípade určenia rozhodného práva uplatniteľného pre mimozmluvný záväzok vyplývajúci z dopravnej nehody v tom zmysle, že ujma spojená s úmrtím osoby pri takejto nehode, ku ktorej došlo v členskom štáte súdu konajúceho vo veci sa má v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11.07.2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II.) posudzovať ako nepriame následky tejto skutočnosti, pričom dospel k záveru, že rozhodným pre určenie (rozhodného) právneho poriadku je to, na území ktorého členského štátu vznikla priama škoda. Ustálil, že miesto vzniku priamej škody (na majetku, príp. na zdraví poškodenej osoby), čo je obvykle prípad dopravnej nehody, bude relevantným ukazovateľom na určenie uplatniteľného práva bez ohľadu na nepriame následky škody a tento právny poriadok sa použije aj na posúdenie nároku na náhradu nepriamych následkov takejto skutočnosti. Uvedené rozhodnutie sa však vôbec nezaoberá otázkou, že by nárok žalobcov na náhradu „nepriamych následkov“ nebol daný.

18. Žalovaný 2/ súčasne v odvolaní namietal, že pokiaľ súd prvej inštancie ustálil primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov, tak na túto bolo následne potrebné aplikovať primerané percentuálne spoluzavinenie na následkoch dopravnej nehody zo strany samotného poškodeného v zmysle všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 v spojení s § 441 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ vychádzal z predpokladu, že poškodený v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čím jednak porušil zákonnú povinnosť podľa § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke, a poukázal aj na to, že práve vzhľadom na priebeh uvedenej dopravnej nehody, t. j. čelný náraz do stromu, má bezpečnostný pás na rozdiel napríklad od bočných nárazov najvyšší ochranný zmysel, účinok a efektivitu a jeho nepoužitie nemožno nezohľadňovať. Vo vzťahu k uvedenej odvolacej námietke odvolací súd poukazuje na to, že v zásade sa možno stotožniť so záverom žalovaného 2/ o tom, že pri takýchto typoch dopravnej nehody (za splnenia ďalších podmienok) môže mať nepripútanie sa bezpečnostným pásom podiel na následkoch dopravnej nehody. Uvedené však nemožno prijať ako absolútny záver, nakoľko sú situácie, kedy by identický fatálny následok nastal aj v prípade porušenia tejto povinnosti. Vo vzťahu k prejednávanej veci je východiskovo potrebné poukázať na to, že žalovaného v konaní primárne zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať skutočnosť, že poškodený A. N. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný týmto bezpečnostným pásom, nakoľko uvedený záver nemožno jednoznačne vyvodiť zo žiadneho dôkazu vykonaného v prejednanom spore. Pokiaľ žalovaný 2/ poukazuje na závery vyplývajúce z listinného dôkazu, a to znaleckého posudku MUDr. Ivana a MUDr. Jančiovej č. 18/2018 vypracovaného na účely trestného konania, odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že z predmetného znaleckého posudku nemožno vyvodiť jednoznačný záver o nepripútaní poškodeného bezpečnostným pásom. Uvedení znalci v predmetnom znaleckom posudku uviedli, že „z charakteru, rozsahu a lokalizácie zistených poranení z vyššie uvedeného pohybu tela vo vozidle počas dopravnej nehody a z absencie typických poranení usudzujeme, že A. N. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom“, pričom bližšie sa týmto záverom v posudku nezaoberali. Z uvedeného do určitej miery vyplýva dohad predmetných znalcov o nepripútaní A. N. bezpečnostným pásom v čase dopravnej nehody, pričom samotný súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že samotná skutočnosť, že zomretý A. N. nebol pripútaný bezpečnostným pásom nebola znalcami tvrdená ako skutočnosť nespochybniteľná. Odvolací súd zdôrazňuje, že až v prípade preukázania tejto skutočnosti (nakoľko ani žalobcovia ani žalovaní neboli účastní pri uvedenej dopravnej nehode, nemohli činiť skutkové tvrdenia ohľadne tejto otázky a samotný žalovaný 2/ vychádzal iba z vyššie uvedeného bližšie neodôvodneného vyjadrenia znalcov, ktorí sa navyše nezaoberali ani možnými následkami nepripútaní sa) by bolo možné pristúpiť k posúdeniu tejto otázky ako dôvodu na podstatné zníženie priznanej náhrady. Ako už bolo uvedené, keďže žalovaní, ktorých zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadne preukázania tejto skutočnosti, dôkazné bremeno neunesli, tak by bolo vyhodnotenie uvedenej skutočnosti ako dôvodu pre podstatné zníženie primeranej náhrady predčasné. Navyše odvolací súd poukazuje na to, že samotný žalovaný 2/ túto obranu uplatnil v rámci záverečnej reči v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom s touto obranou nespojil príslušný procesný návrh smerujúci k preukázaniu tejto skutočnosti.

19. Pokiaľ žalobcovia namietali, že žalovaný 1/ v „Odstránení vád odvolania“ zo dňa 01.02.2022 dopĺňal odvolacie dôvody o dôvod, ktorým namietal výšku náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný už v odvolaní zo dňa 31.10.2021 uviedol, okrem iného, že je „nútený podať toto odvolanie, pričom do celej argumentácie odkazuje na obsah prednesený žalovaným 2/ na poslednom pojednávaní, kde ten súdu uviedol dôvody, pre ktoré priznané finančné nároky žalobcov považuje za nedôvodné, čo do ich výšky ustálené súdom“, pričom takto uvedený dôvod potom špecifikoval v uvedenom „Odstránení vád odvolania“ zo dňa 01.02.2022. Uvedené bolo reakciou žalovaného 2/ na uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 6C/95/2019-384 zo dňa 04.01.2021, ktorým bol žalovaný 1/ vyzvaný, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia pod následkom odmietnutia odvolania odstránil vady odvolania, ktoré bolo súdu doručené dňa 31.10.2021, a to uvedením čoho sa žalovaný 1/ odvolaním domáha (t. j. ako žiada, aby odvolací súd rozhodol, t. j. či žiada rozhodnutie zrušiť, prípadne zmeniť). Z uvedeného dôvodu odvolací neposúdil uvedený postup žalovaného 1/ ako doplnenie odvolacích dôvodov, ale ako precizovanie už predtým uvedeného dôvodu.

19.1. Odvolací súd potom pristúpil k preskúmaniu odvolacej námietky žalovaného 2/, spočívajúcej v tom, že výška náhrady nemajetkovej ujmy by nemala prevyšovať limity stanovené pri odškodňovaní obetí úmyselných trestných činov. Odvolací súd nevyhodnotil túto odvolaciu námietku ako dôvodnú, keď poukazuje na to, že v čase dopravnej nehody otázku odškodňovania obetí trestných činov upravoval zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý síce upravuje odškodňovanie obetí násilných trestných činov, avšak jedná sa o (paušálne) odškodňovanie zo strany štátu. Vychádza z možnosti odškodnenia pri rozdielnych právnych, ako aj skutkových východiskách, ako je to v prípade náhrady nemajetkovej ujmy prezumovanej § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zatiaľ čo koncepcia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch upravená § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vychádza z úvahy súdu spočívajúcej v posúdení závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, koncepcia odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmy prezumovaná zákonom č. 274/2017 Z. z. vychádza z exaktne stanoveného rozsahu odškodnenia obetí násilných trestných činov (viď § 12 ods. 2 uvedeného zákona) pri maximálnej možnej sume odškodnenia (viď § 13 uvedeného zákona). Akceptovanie argumentácie žalovaného by malo za následok nepriamu ingerenciu štátu pri určovaní výšky (limitov) nemajetkovej ujmy, keď samotný zákonodarca (tak ako už bolo uvedené) stanovuje podmienky jej priznania a určenia výšky na základe individuálneho posúdenia osobitostí toho - ktorého prípadu, a to bez stanovenia osobitých limitov.

20. Nakoľko rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd vo výrokoch I. až V. potvrdil a vo výroku VI. ponechal rozsudok odvolaním nedotknutý, potvrdil aj výroky VII. a VIII. o práve na náhradu trov konania, nakoľko tieto vykazujú vecnú správnosť. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd odvolaciu námietku žalovaného 1/, týkajúcu sa výrokov VII. a VIII. rozsudku súdu prvej inštancie o práve na náhradu trov konania, a to s poukazom na skutočnosť, že výrok rozhodnutia o priznaní nároku na náhradu trov konania peňažne nekvantifikuje výšku priznanej odmeny. O konečnej výške rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnom skončení veci. Je potrebné poukázať na to, že žalovaný 1/ ako škodca a žalovaný 2/ ako poisťovateľ v spore tvoria samostatné procesné spoločenstvo v zmysle ust. § 76 CSP, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba, a preto súd rozhoduje o každom samostatne, pričom vzťah žalovaných ohľadne náhrady trov konania poškodeného sa riadi Zákonom o PZP (v § 4 ods. 2 písm. c/). Vzhľadom na to, že každý zo žalobcov si uplatnil svoj nárok voči obidvom žalovaným, ktorí nie sú vo vzájomnom postavení ako solidárni dlžníci (Občiansky zákonník totiž stanovuje solidaritu ako princíp iba pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistené plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom), súd prvej inštancie vo výrokoch rozhodnutia o práve na náhradu správne formuloval tieto výroky, nakoľko žalovaným namietaná absencia dovetku „plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného“ ipso facto vyplýva z toho, že žalovaní sú povinní nahradiť žalobcovi „spoločne“ jedny trovy konania. Súdom prvej inštancie však vo výroku o výške trov konania môže zohľadniť (zvýrazniť) vzťah rozsahu plnenia jedného žalovaného vo vzťahu k druhému žalovanému tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

20.1. Iba na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o práve na náhradu trov konania odvolací súd poukazuje na to, že pre priznanie práva na náhradu trov konania vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo primárnou okolnosťou v súdnej veci podľa odvolacieho súdu konštatovanie existencie zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov 1/ až 5/ (k čomu v posudzovanej veci nepochybne došlo). Táto skutočnosť predstavuje/znamená kvalifikovaný/plný

procesný úspech žalobcov 2/ až 5/ (prípadne čiastočný úspech žalobkyne 1/) v takomto type konania. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na argumentáciu Ústavného súdu Slovenskej republiky v náleze č. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021: „Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že každá právna norma má svoj účel a zmysel, ktorého rekonštrukcia je vždy spätá s celou radou neistôt. Zmysel a účel možno nepochybne abstrahovať aj z autentických dokumentov vypovedajúcich o vóli a zámeroch zákonodarcu, medzi ktoré nepochybne patrí aj dôvodová správa. Z príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že súd môže „priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.“.

20.2. Z citovanej časti dôvodovej správy vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ako to explikoval krajský súd v napadnutom rozhodnutí v podobe jeho kategorického vylúčenia. V tejto súvislosti je však relevantné jednak to, že dôvodová správa nezodpovedá výslovnému zneniu § 255 CSP, a jednak to, že ani samotná dôvodová správa nepočíta s povinnosťou všeobecného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy za akýchkoľvek okolností postupovať spôsobom, aký navrhuje sťažovateľ (obdobne IV. ÚS 652/2018). Z už citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje u žalobcu, ako aj u žalovaného. Miera úspechu vo veci vo všeobecnosti závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Z dispozície citovaného § 255 ods. 2 CSP ďalej vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejavíť dvoma spôsobmi, a to tak, že súd (i) náhradu trov konania pomerne rozdelí alebo (ii) náhradu trov konania neprizná žiadnej zo strán. Pravidlo vyplývajúce z § 142 ods. 3 OSP (náhradu trov konania v plnom rozsahu môže súd priznať tomu účastníkovi, ktorý mal neúspech len v nepatrnej časti, alebo v prípade, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu) nie je súčasťou normatívneho textu vyplývajúceho z § 255 CSP. Vo vzťahu k pravidlu vyplývajúcemu z § 142 ods. 3 OSP je potrebné uviesť, že toto pravidlo predstavovalo výnimku zo zásady pre rozhodovanie o náhrade trov konania pri čiastočnom úspechu vo veci (§ 142 ods. 2 OSP). Aplikácia označenej výnimky (plná náhrada trov konania) však ani za účinnosti právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku neprichádzala do úvahy vždy, ale iba v prípade, ak sa neúspech prejavil iba vo výške plnenia za predpokladu, že účastník konania na začiatku sporu túto výšku plnenia presne nepoznal a ani presne poznať nemohol (IV. ÚS 652/2018).

20.3. Právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa predchádzajúcej úpravy Občianskeho súdneho poriadku, ako aj podľa súčasnej úpravy účinnej od 1. júla 2017 v Civilnom sporovom poriadku spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania predchádzajúcej a súčasnej právnej úpravy vyplýva, že Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (I. ÚS 56/2017). Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Števkčka, Ficovej, Baricovej, Mesiarkinovej, Bajánkovej, Tomašoviča a kol. vydané v nakladateľstve C. H. Beck v roku 2016 zo strán 926 a 927 vyplýva: „Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie

výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom (prípadne aj viacerými znalcami) môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je zrejme primárnym fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, predovšetkým poukazujúc na znenie príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku a na závery uvedené v citovaných rozhodnutiach ústavného súdu (I. ÚS 56/2017, IV. ÚS 652/2018) a v publikovanej odbornej literatúre, možno konštatovať, že vec sťažovateľa je prípadom, keď výška plnenia (náhrada nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu, a teda prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania. Z uvedeného teda vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP.“

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcom 1/ až 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalovaným 1/ a 2/, ktorí v odvolacom konaní úspech nemali. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)